

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 maja 2020 r.,
sprawy **J. Ł.**
skazanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt VII Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w C.
z dnia 22 października 2018 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w C. uznał osk. J. Ł. za winnego tego, że w okresie od stycznia 2008 r. do września 2008 r. w U. oraz C. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w krótkich odstępach czasu nakłonił T. P. do wystawienia faktur VAT poświadczających nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, tj. wykonanie usług, które w istocie nie miało miejsca, gdzie J. Ł. wskazał T. P. treść, która winna się znaleźć na przedmiotowych fakturach, po czym zapłacił T. P. za

wystawienie faktur pieniądze w kwocie co najmniej 2% wartości brutto kwoty wynikającej z faktur, a te poświadczające nieprawdę dokumenty, potwierdzały wykonanie usług przez I. z siedzibą w U. i były to faktury na rzecz E.:

1. nr (...) z dnia 31 stycznia 2008 r. o wartości netto 20.720 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 4.558,40 zł, nr (...) z dnia 30 kwietnia 2008 r. o wartości netto 64.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 14.080 zł, nr [...] z dnia 21 maja 2008 r. o wartości netto 42.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 9.240 zł, nr (...) z dnia 23 maja 2008 r. o wartości 42.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 9.240 zł, nr (...) z dnia 27 maja 2008 r. o wartości 39.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 8.580 zł, nr (...) z dnia 29 maja 2008 r. o wartości netto 40.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 8.800 zł,

oraz faktury na rzecz S.

2. nr (...) z dnia 20 maja 2008 r. o wartości netto 43.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 9.460 zł, nr (...) z dnia 22 maja 2008 r. o wartości netto 47.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 10.340 zł, nr (...) z dnia 28 maja 2008 r. o wartości 41.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 9.020 zł, nr (...) z dnia 29 maja 2008 r. o wartości netto 49.000 zł z naliczonym podatkiem VAT w kwocie 10.780 zł, które następnie posłużyły do dokonania rozliczenia podatku od towarów i usług przed Urzędem Skarbowym w C. w ramach opisanych podmiotów, co stanowi przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za ten czyn na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata;

3. na podstawie art. 33 § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego J. Ł. grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych oraz zwolnił go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonego. Obrońca oskarżonego radca prawny J. G. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i wydanie wyroku skazującego za przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od stycznia 2008 r. do września 2008 r., pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby, popełnionego w krótkich odstępach czasu i objętego jednym - z góry powziętym - zamiarem, a zatem zakwalifikowanego jako czyn ciągły, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25.05.2015 r., sygn. akt III K (...).

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Także drugi obrońca oskarżonego adw. A. T. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania karnego przez naruszenie:
 1. art. 7 k.p.k. w następstwie dokonania dowolnej oceny dowodów, w związku z:
 2. odmówieniem wiary świadkom wskazującym na wykonywanie prac budowlanych przez pracowników T. P. , a bezkrytycznym daniem wiary oskarżonemu P.,
 3. pominięciem, dokumentów w postaci odbioru robót i zgody na podwykonawcę, które nie zostało w żaden logiczny sposób uzasadnione, w sytuacji braku zarzutów kogokolwiek co do tych dokumentów;
 4. art. 424 k.p.k. przez brak odniesienia się do zeznań B. M., A. B. i innych świadków, w sposób pozwalający na poznanie motywacji Sądu dla ich negatywnej oceny;
 5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na treść wyroku przez przyjęcie, że oskarżony J. Ł. dopuścił się wskazanych w wyroku czynów, pomimo, iż zebrany materiał dowodowy wskazuje na to, iż twierdzenia oskarżonych J. i R. Ł. , co do faktu współpracy pomiędzy nimi, a T. P. w zakresie działalności budowlanej w okresie objętym zarzutem i wcześniej, polegają na prawdzie.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty obrońca wniósł o uniewinnienie J. Ł. od zarzucanych mu czynów i zasądzenie kosztów obrony, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w B. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji i zasądził od osk. J. Ł. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze.

Obecnie kasację na korzyść skazanego J. Ł. wniósł jego obrońca, który zarzucił rażącą obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i wydanie w dniu 22 października 2018 r. wyroku skazującego J. Ł. w ramach postępowania o sygn. akt II K (...) za przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od stycznia 2008 r. do września 2008 r., a następnie utrzymującego go w mocy wyroku Sądu Okręgowego w B. , VII Wydział Kamy Odwoławczy, sygn. akt. VII Ka (...), z dnia 26 czerwca 2019 r., pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby, popełnionego w krótkich odstępach czasu i objętego jednym - z góry powziętym - zamiarem, a zatem zakwalifikowanego jako czyn ciągły, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25.05.2015 r., sygn. akt III K (...) - co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu odwołującego się do treści art. 439 §1 k.p.k. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k., skarżący wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i umorzenie postępowania przeciwko J. Ł. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego J. Ł. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, tj. takim, który przemawiał za jej oddaleniem na posiedzeniu w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

Stosownie do dyspozycji art. 523 § 1 k.p.k., zasadność kasacji jest oceniana z punktu widzenia skutecznego wykazania wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. albo naruszenia prawa i to o charakterze rażącym oraz

przedstawienia przekonujących argumentów, że to uchybienie wywarło istotny wpływ na treść wyroku. Z uwagi na konfigurację procesową występującą w niniejszej sprawie (art. 523 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 k.p.k.) tylko zarzuty odwołujące się do treści art. 439 k.p.k. otwierały drogę autorowi kasacji do wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. W ocenie skarżącego, taką właśnie sytuację, tj. wydanie wyroku skazującego pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu J. Ł. zostało już prawomocnie zakończone, bezzasadnie zaakceptował sąd odwoławczy. Argumentacja przywołana w tym względzie opierała się na założeniu, że zachowania przypisane skazanemu J. Ł. w niniejszym postępowaniu stanowiły część czynu ciągłego przypisanego mu wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 maja 2015 r., sygn. akt III K (...).

W ocenie Sądu Najwyższego z tak sformułowaną tezą i wyprowadzonymi z niej wnioskami nie można się zgodzić. Na wstępie przypomnieć należy, co już sygnalizowano na wstępie, że zgodnie z wolą ustawodawcy kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym stronom procesowym od wyroku sądu odwoławczego. Jej istotą bowiem jest weryfikacja prawidłowości postępowania prowadzonego w II instancji oraz zasadności wyrażonych tam ocen i poglądów. Skoro zatem zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia Sądu I instancji był już podnoszony w apelacji obrońcy ówczesnie osk. J. Ł. i został rozpoznany przez Sąd Okręgowy w B. , to jest oczywiście możliwe uczynienie przedmiotem kasacji zagadnienia podnoszonego w ramach tego zarzutu, ale niezbędne jest wtedy podjęcie merytorycznego dyskursu ze stanowiskiem sądu odwoławczego. Tymczasem, w tej sprawie autor kasacji ograniczył się niemal wyłącznie do prostego „przekopiowania” tekstu apelacji wraz z jej uzasadnieniem, uzupełniając swój wywód jedynie przywołaniem treści wyroku sądu odwoławczego i wyrażeniem przekonania, że *„nie sposób /.../ zrozumieć, na jakiej podstawie Sąd Okręgowy przyjął, iż z faktu że ostatnia faktura objęta zarzutami w sprawie o sygn. akt III K (...) datowana jest na dzień 31 grudnia 2007 r., a pierwsza w sprawie o sygn. akt II K (...) na dzień 31 stycznia 2008 roku wynika, że nie zostały one objęte wspólnym zamiarem (k. 8.), a jedynie pewną zbieżnością dat, skoro fakt ten został tam zasygnalizowany już w pierwotnym postępowaniu (sygn. akt III K (...)), a potwierdzony bezsprzecznie wyrokiem Sądu*

Rejonowego w C., którego Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne w całości podzielił”.

Przytoczone powyżej stwierdzenie nie zawiera jednak żadnego argumentu podważającego pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w B. . Ten ostatni przyjął w ślad za Sądem Rejonowym w C., że czyny wymienione w akcie oskarżenia i zarzucone skazanemu J. Ł. w niniejszej sprawie jako odrębne przestępstwa - stanowią jeden czyn ciągły. Natomiast zachowania będące przedmiotem procesu w sprawie III K (...) zostały zamknięte inną klamrą czasową określoną w tym ostatnim wyroku. W tym aspekcie skarżący trafnie przywołuje stanowisko wielokrotnie wyrażane w orzecznictwie, co do tego, że *„przestępstwo ciągłe opisane w art. 12 k.k. obejmuje wielość zachowań zamkniętych w określonych ramach czasowych. Granice ciągłości wyznaczają początek pierwszego i zakończenie ostatniego z zachowań, które stanowią czyn ciągły /.../*. Jednak tylko czyny popełnione w okresie tak wyznaczonym – przy spełnieniu pozostałych warunków wynikających z treści art. 12 § 1 k.k. – mogą zostać objęte skutkami będącymi następstwem ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Natomiast przyjęcie koncepcji zaproponowanej przez skarżącego prowadziłoby do wniosku, że po skazaniu sprawcy za fragment jego działalności przestępczej, niemożliwe byłoby ściganie go za jej kontynuowanie – po dacie ostatniego z przestępstw objętych ustaleniami w zakończonych sprawie. Przy uwzględnieniu, że każde z zachowań ocenianych pod kątem zastosowania instytucji przewidzianej w art. 12 § 1 k.k., wyczerpuje znamiona odrębnego przestępstwa i jedynie ze względów normatywnych jest traktowane jako część składowa jednego czynu ciągłego, koncepcja taka jest niemożliwa do przyjęcia.

Odnosić w tym miejscu trzeba, że prokurator w odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego J. Ł. w istocie neguje wystąpienie w tej sprawie przesłanki z góry powziętego zamiaru, będącej podstawą zastosowania przepisu art. 12 § 1 k.k. Zagadnienie to należy do sfery ustaleń faktycznych i zostało rozstrzygnięte w wyroku Sądu I instancji, czego oskarżyciel publiczny wtedy nie kwestionował, choć pozostawało w opozycji do koncepcji zaproponowanej w akcie oskarżenia. Na obecnym etapie postępowania, argumentacja odwołująca się do tej materii nie może być więc skutecznie podnoszona. Natomiast zwraca ona słusznie uwagę na

to, że sądy obu instancji na zasadzie pewnego domniemania przyjęły, iż skazany J. Ł. podejmując zachowania przypisane mu w niniejszej sprawie, działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru. Zauważyć tymczasem należy, że w swoich wyjaśnieniach ówczesnie oskarżony, wcale takiej argumentacji nie przytoczył. Także jego obrońca ani w apelacji ani w kasacji nie przedstawił okoliczności uzasadniających jeszcze szerszą tezę, że zarówno działania skazanego J. Ł. objęte wyrokiem w niniejszej sprawie, jak i opisane w wyroku Sądu Okręgowego w B. o sygn. akt III K (...) – stanowiły realizację tego samego - z góry powziętego - zamiaru poprzedzającego pierwsze z tych zachowań (osądzonych w sprawie III K (...)) i towarzyszącego mu do ostatniego z nich (będącego m.in. przedmiotem procesu w tej sprawie). W tym zakresie, niezależnie od stanowiska prokuratora, który w swej odpowiedzi na kasację wywodził, że w realiach tej sprawy w ogóle *„nie sposób jest przyjąć, by już na etapie zakładania działalności J. Ł. przewidywał nakłanianie do wystawiania faktur VAT poświadczających nieprawdę, faktem jest więc, że każdorazowo zamiary te były analogiczne w swej treści, jednakże nie był to jeden i ten sam zamiar, a kilka podejmowanych nowych zamiarów”*, już samo zastosowanie konstrukcji czynu ciągłego określonej w art. 12 § 1 k.k. stanowiło rozstrzygnięcie korzystne dla ówczesnie oskarżonego. Nie zostało natomiast wykazane, aby orzeczenie w tym zakresie zapadło z naruszeniem ograniczeń wynikających z treści art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i w konsekwencji doszło do sytuacji przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i art. 637a k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.